

R AIDS NYT 7

Sundhedsstyrelsen, AIDS-sekretariatet

Juni 1987

AIDS i det globale perspektiv

Overlæge Nils Rosdahl har repræsenteret sundhedsstyrelsen på WHO's generalforsamling og rapporterer:

105 lande fra alle kontinenter har nu rapporteret om i alt 48.527 tilfælde af AIDS, fremgik det af en rapport fra direktøren for verdenssundhedsorganisationen WHO's AIDS-program, dr. Jonathan Mann på WHO's generalforsamling i maj.

Det er WHO's opfattelse, at antallet af sygdomstilfælde er mindst dobbelt så højt som det indberettede, og organisationen skønner, at der i dag er mellem 5 og 10 millioner mennesker, der er smittet. Mellem 10 og 30 procent af disse vil udvikle selve sygdommen, og yderligere 20-50 procent vil i løbet af en fem-års periode få AIDS-lignende tilstande, mener WHO.

Verdenssundhedsorganisationen foreslår, at den især påtager sig to overordnede funktioner i et fortsat, globalt program til bekæmpelse af sygdommen. WHO skal dels støtte nationale AIDS-programmer, dels organisere det bedst mulige internationale samarbejde om både fælles og enkeltstående aktiviteter i bekæmpelsen af AIDS.

Til at løse disse opgaver regner WHO med at skulle bruge 34 millioner dollars i 1987 og 63 millioner dollars i 1988. Heraf skal omkring to tredjedele bruges til støtte af aktiviteter i de enkelte medlemslande. En række medlemslande har allerede bidraget til WHO's særlige AIDS-program. Danmark har således, gennem udenrigsministeriets bistandsorganisation DANIDA bevilget 14 millioner kroner til WHO's AIDS-arbejde.

På WHO's generalforsamling blev der tilkendegivet bred tilslutning til organisationens AIDS-indsats, ligesom det fremgik af de enkelte landes rapporteringer til forsamlingen, at AIDS langt de fleste steder erkendes som et alvorligt problem. Og det blev talrige gange understreget, at der er behov for en koordinering af de mange forsknings- og forebyggelsesinitiativer, der tages rundt om i verden.

De danske repræsentanter ved generalforsamlingen redegjorde for Danmarks holdning til problemerne, som den er kommet til udtryk i bl.a. Folketingets forespørgselsdebat og Sundhedsstyrelsens redegørelse til indenrigsministeren.

Der blev lagt vægt på den så godt som totale enighed om, at den danske AIDS-politik bygger på frivillighed, åbenhed, garanteret anonymitet og bekæmpelse af diskrimination.

Kan WHO så bekæmpe AIDS? Nej, naturligvis ikke. Men organisationen kan være med til at fremskaffe den ammunition, som forhåbentlig vil sætte de enkelte lande i stand til selv at starte en proces, som kan begrænse, og i sidste ende forhåbentlig helt standse smittespredningen.

Hvis WHO kan leve op til disse målsætninger om at samle og videregive erfaringer fra de enkelte lande, vil det betyde, at vi alle tidligst muligt kan lære af hinandens succes'er og fejltagelser.

En bedre koordination vil også betyde bedre udnyttelse af de opnåede forskningsresultater og et mere målrettet arbejde på at udvikle vaccine og behandling.

AIDS er klart erkendt som en global trussel og en global opgave. WHO må inspirere og koordinere dette arbejde, og vi i Danmark må naturligvis deltage aktivt i et bredt, internationalt samarbejde.

Samarbejdet med de frivillige organisationer

Indenrigsministeriet har i "Redegørelse om initiativer til intensivering af indsatsen i bekæmpelsen af AIDS-sygdommen" nærmere beskrevet det fremtidige samarbejde mellem det offentlige og de private organisationer. I AIDS-sammenhænge vil det især sige Danmarks Bløderforening og Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske.

Ministeriet slår fast, at de frivillige organisationers indsats er et uundværligt bidrag både i bekæmpelse af smittespredningen og i arbejde for at støtte de mennesker, der enten er smittet eller har sygdommen i udbrud.

"Foreningerne har bedre muligheder end offentlige myndigheder for at etablere og fastholde kontakten med de befolkningsgrupper, som har en særlig risiko for at blive ramt af sygdommen", hedder det i redegørelsen.

Derfor understreges det også, at en del af de forøgede midler til AIDS-bekæmpelsen skal anvendes i de frivillige organisationers regi. Organisationernes konkrete bistand til offentlige myndigheder skal i større udstrækning end hidtil kunne honoreres, så man kan opretholde samme høje niveau samtidig med, at arbejdsbyrden vokser. Og foreningernes eget informationsmateriale skal også helt eller delvist kunne finansieres af det offentlige.

Derudover opretter indenrigsministeriet i dette finansår en projektpulje på 2,5 millioner kr. (7 millioner foreslås anvendt i 1988), som blandt andet kan anvendes til "at introducere og fremme samarbejdet inden for det offentlige og over for de frivillige organisationer", så konkrete initiativer på både forebyggelses-, rådgivnings- og omsorgsområdet kan styrkes.

AIDS NYT udsendes ikke i sommerferien. Næste nummer udkommer onsdag den 16. september.

Universitetsbiblioteket, 2. afd.

AIDS-se

0902-5375

200000089167

Forslag om forstærket oplysningsindsats

Et af de væsentlige elementer i "Sundhedsstyrelsens redegørelse til indenrigsministeriet vedrørende initiativer i bekæmpelsen af AIDS" er en række forslag om en forstærket oplysningsindsats.

Indsatsen skal - efter Sundhedsstyrelsens forslag og i overensstemmelse med Folketingets tilkendegivelser - ske på flere områder samtidig. Dels til befolkningen generelt, dels til specifikke målgrupper som f.eks. personer med høj risikoadfærd, personer i behandlingssystemerne, skoleelever i de ældste klasser o.a.

Oplysningen til uddannelsessøgende er særligt betydningsfuld, fordi det over et veltilrettelagt, længerevarende forløb må antages at være muligt at påvirke adfærd og livsvaner hos denne gruppe.

Derfor vil undervisningsministeriet sammen med kommuner og amtskommuner udarbejde en plan for den nødvendige udbygning af

vidensniveauet på uddannelsesstederne og en vejledning for tilrettelæggelsen af AIDS-oplysningsvirksomheden på skoler m.v. Finansudvalget har således bevilget 1 million kr. til udarbejdelse af undervisningsmateriale m.v. i 1987.

Der skal også lægges stor vægt på det lokale informationsarbejde, som kan tilrettelægges efter lokale forudsætninger og behov. Dette arbejde gennemføres bedst sammen med de grupper af nøglepersoner, der efter en landsdækkende kursusvirksomhed er etableret i samtlige amter og i København og Frederiksberg kommuner. Som et element i den samlede plan arbejdes der med opfølgende kurser for disse personer i takt med, at nye oplysninger kommer ind og forudsætninger ændrer sig.

Også den centralt organiserede, generelle oplysningsvirksomhed skal styrkes, og det er hensigten at rette denne indsats mere i vidensgi-

vende og holdningspåvirkende retning efter en periode, hvor hovedsigtet har været at skabe den fornødne opmærksomhed om og forståelse for problemets alvorlige karakter. Til dette formål har finansudvalget bevilget yderligere 5 millioner kr. i 1987, oven i de oprindelige ca. 8 millioner kr.

Endelig forudsættes en væsentlig styrkelse af den landsdækkende AIDS-linjes ressourcer. Siden oprettelsen i efteråret 1986 har den vist sig at dække et behov for umiddelbart tilgængelig information hos et bredt udsnit af befolkningen. Netop denne form for informationsvirksomhed har menneskelige og samfundsøkonomiske fordele, som ikke ses at kunne opnås på anden vis. Finansudvalget har forøget bevillingen til AIDS-linjen med 0,5 million kr., til i alt 1,5 million.

Kærligheden længe leve – også i ferien

Hvis man gerne vil nøjes med at have gode minder fra sommerferien, er det en god idé at sørge for at beskytte sig. Både mod kønssygdomme og mod AIDS. Det gør man nemmest ved at bruge kondom ("gummi"), og bruge det rigtigt, når man har samleje med nogen, og det mest sikre er at have sine egne kondomer med, når man rejser ud.

Men hvad gør man, hvis man nu står dér, langt fra hjemmet uden kondomer, og har mødt én, man gerne vil i seng med?

Vi bringer en liste over, hvad kondomer hedder i de forskellige lande, og hvor man kan købe dem.

England:

Condoms, (slang: sheats).

Købes på apoteker, i supermarkeder og nogle pub'er.

Frankrig:

Préservatifs, condoms, (slang: capotes anglaises).

Købes på apoteket.

Spanien:

Preservativos, profilaticos, condones, (slang: gomas).

Tyskland:

Präservativen, Kondomen, (slang: Pariser).

Købes på apoteker, i kiosker og supermarkeder.

Italien:

Preservativi, profilattici, (slang: paracadutte).

Kan købes på visse barer, men det sikreste er at købe dem på apoteket.

Portugal:

Preservativos, (slang: camisas de Venus).

Kan også købes på barer, men det sikreste er apoteket.

Grækenland:

προφυλακτικό

Profylaktika, (slang: kapotes).

Købes på apoteker og i tobakskiosker.

Jugoslavien:

Prezervativ, higijenska guma, (slang: kurton).

Købes på apoteker og i kiosker.

SAT PÅ SPIDSEN ER DET MINDSTE KOSTUME DET SIKRESTE

Beskyt dig - osse mod andres uvidenhed. Besøg AIDS-fondets bod på Højbro Plads.

Annonce i Karnevals-programmet

AIDS-Info, Århus
06 13 65 13,
alle dage mellem
kl. 19 og kl. 23.

Aktuelle tal

Antallet af registrerede AIDS-syge i Danmark pr. 1. juni 1987 var 163, hvoraf 71 lever. I løbet af maj kom der 6 nye tilfælde til, og antallet af døde øgedes med 2.

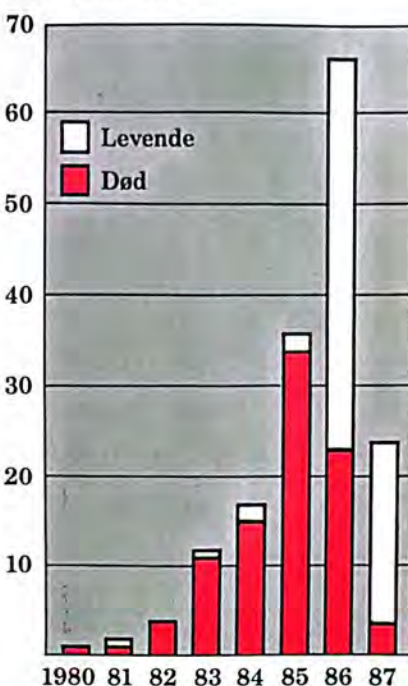
Fordelt efter køn og efter de behandlende lægers viden om smittetiden ser opgørelsen 1/6-1987 således ud:

	Mænd	Kvinder
Bøsser/biseksuelle	139	-
Stiknarkomaner	-	1
Bøsser/biseksuelle der også er stiknarkomaner	1	-
Bløderpatienter	5	-
Smittet ved blodtransfusion	1	2
Smittet ved heteroseksuel kontakt*	7	1
Anden**	-	1
Ukendt smittetide	5	-
I alt	158	5

* To af mændene, der menes smittet ved heteroseksuel kontakt, er smittet i Centralafrika, og én er indvandret fra et afrikansk land.

** Barn smittet under graviditet.

Antal patienter

Note: Søjlerne viser antallet af anmeldte tilfælde i de enkelte år (med 1987-tallene ført op til seneste forudgående opgørelsesdato). De røde felter angiver, hvor mange af de syge, der på opgørelsesdatoen vides at være døde - fordelt på årstal efter, hvornår sygdommen blev konstateret.

Omlægning i behandling af stofmisbrugere

Et af de områder i AIDS-bekæmpelsen, som myndighederne lægger størst vægt på, er arbejdet for at begrænse sygdommens udbredelse blandt stiknarkomaner og herunder blandt indsatte i de danske fængsler.

Både justitsministeriet og socialministeriet har iværksat undersøgelser af, hvordan man på deres respektive områder kan ændre og forstærke indsatsen. Som tidligere omtalt i AIDS NYT medfører det blandt andet en ændret målsætning på narkotika-området, så "stoffrihed som det eneste mål for behandlingen opgives", som det hedder i indenrigsministerens redegørelse. En konsekvens heraf bliver en mere udbredt anvendelse af metadon som led i behandlingen af stofmisbrugere.

Som det er tilfældet for den psykosociale støtte er indsatsen over for narkomaner først og fremmest en kommunal og en amtskommunal opgave, men det er også hensigten, at der kan søges om ressourcer til arbejde for stofmisbrugere fra indenrigsministeriets projektpulje.

Mere forskning

Den danske AIDS-forskning vil efter regeringens ansøgning til finansudvalget blive styrket i både 1987 og 1988. Indenrigsministeren har søgt om yderligere 3 millioner kr. til AIDS-forskning i år, og ekstra 7 millioner kr. i 1988.

Som hidtil koordineres forskningsindsatsen i Statens Lægevidenskabelige Forskningsråd, som tidligere har etableret et særligt program for AIDS-forskningen.

Regeringen har iøvrigt gjort opmærksom på, at den ønsker ressourcerne til AIDS-forskning forøget gennem en omprioritering inden for de relevante institutioners eksisterende driftsbevillinger.

**Ring til AIDS-linjen
01 91 11 19, alle dage fra
kl. 9 til kl. 23.**

Psykosocial støtte

Indenrigsministeriet har over for Folketingets kommunaludvalg understreget behovet for psykosocial støtte til AIDS-patienter og antistof-positive.

Det pointeres, at behovet for psykisk og social støtte til AIDS-patienter svarer til, hvad andre grupper af alvorligt syge, f.eks. kræftpatienter, har brug for. Men der lægges vægt på, at en stor del af AIDS-patienterne i forvejen befinder sig i en social og psykisk udsat position, hvorfor en oprustning af den psykosociale støtte på dette område er ekstra påkrævet.

For de HIV-positive er det specielle, at det drejer sig om en række raske mennesker, som skal leve med bevidstheden om at være smittet med en dødelig sygdom. Sammen med de problemer, som mange i kraft af et tilhørsforhold til minoritetsgrupper i forvejen kan føle, adskiller denne gruppe mennesker sig fra andre grupper, som er i kon-

takt med behandlingssystemet. Derfor har de et specielt behov for psykosocial og social støtte.

Indenrigsministeriet lægger vægt på, at dette støttearbejde udføres i samarbejde med bl.a. de frivillige organisationer. En arbejdsgruppe under Sundhedsstyrelsen med repræsentanter for bl.a. kommunerne og socialministeriet skal inden udgangen af 1987 redegøre for, hvordan det bedst mulige samarbejde om den psykosociale støtte kan bygges op.

Desuden kan der fra indenrigsministeriets projektpulje søges midler til forbedring af HIV-positive og AIDS-patienters forhold i hjemmet samt til en styrkelse af rådgivning, information og støtte til såvel de pågældende selv som til deres pårørende. Det kan f.eks. ske gennem økonomisk støtte til "Positivgruppen" og en forstærket, offentlig psykosocial og social bistand.

AIDS NYT 7

Universitetsbiblioteket, 2. afd.

18 SEP. 1987

NØRRE ALLE 49, 2200 København N

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET

AFD 2

NØRRE ALLE 49

2200 KØBENHAVN N

Glad film om sikker sex

En ny tegnefilm beregnet for folkeskolens ældste klasser om kærlighedslivet, sex, sikker sex og alle de spørgsmål, der er forbundet hermed, er blevet produceret til Statens Filmcentral.

Med tilladelse fra månedsbladet Levende Billeder bringer vi folkeskolelærer Hanne Billings anmeldelse af filmen:

Hvis du nogensinde har prøvet at fortælle unge mennesker om sex, så ved du at det er svært. Sprogets ord er ikke tilstrækkelige. Sex er meget krop, billeder, lyd, farver og bevægelse.

En utrolig følsomhed, en usikkerhed overfor det nye og ukendte, et kæmpebehov for viden om, hvordan man får fat i det dejlige og undgår det farlige - kombineret med stor udviklingsforskel på de unge - er den baggrund dansklæreren, biologilæreren og sundhedsplejersken har udfoldet sig på.

Det er vi selvfølgelig sluppet rigtig skidt fra.

Er vi i tvivl, fortæller brevkasser i ugeblade og aviser om det udækkede behov for viden på området. Skæve tisse-mænd eller små, mærkelige kropslugte, kvindelige knapper der skal betjenes så forskelligt, alle de mærkelige køn man kan have - problemerne er utallige og aftager åbenbart ikke med alderen.

Sådan blev selve sexlivet - som er fællesskab i komprimeret form - et privat og tit ensomt anliggende.

Men. Der blev lavet en tegnefilm. Ved hjælp af universalmidlet humor fjernes det private, ensomme, pinlige med et snuptag.

Tilbage bliver den store befriende latter.

Filmens tempo er den alders. Det går virkelig hurtigt. Musik, farver, stemmer er bare lige i dag.

Den første gang, fummelfingeriet, klodsetheden, forvirringen, lysten der blev væk, hvordan det gør godt og skidt og så videre.

Forskellige tisse-mænds skævheder og længder - og så ensheden når de syv på en gang tager en himmelstræber. Der var ikke et øje tørt blandt publikum. Stregen er på en gang sjov og charmerende og tilpas fræk, og alt lader sig gøre i tegningerne. Det vigtigste ved filmen er at den ikke pådutter nogen noget. Det er en nænsom film - ingen skal skræmmes fra fornøjelserne.

Den uerfarne får et løft: Sex er andet end svangerskabsforebyggelse og sygdomme - og heller ikke noget der skal vente til Gud og Stat har velsignet. Den erfarne får måske en anvisning på, hvordan det kan blive bedre - og ingen keder sig mens den overordnede moral bankes ind i bevidstheden:

Du bestemmer selv!

Den film ville jeg meget gerne have vist for min 9. klasse. Flere gange - og med repriser.

Den glæde og varme filmen udstråler er en vigtig og kraftig modvægt til moralisternes frem-march og dommedagsprofeternes basuner.

"Sex - en brugsanvisning for unge".

Manuskript og instruktion: Liller Møller.

Produktion: Filmforsyningen for Landscentralen for Undervisningsmidler, Børnefilmrådet og Statens Filmcentral, 1987.

Udlejes i 16 mm kopi fra Statens Filmcentral og fås som videobånd fra amtscentralerne for undervisningsmidler.

Alle henvendelser om filmen skal rettes hertil.

Til dig på farten:

Husk at:

- omtanke og ansvarlighed også skal med på ferien.
- korrekt brug af kondom sikrer dig mod sex-overført AIDS-smitte.
- der ikke er grund til hysteri.
- du roligt kan være både kærlig og venlig over for enhver.
- AIDS ikke er noget man får. Det er noget, man skaffer sig.
- beskytte dig. Også mod andres uvidenhed.

AIDS-Info, Odense
09 91 11 19 døgnet rundt.

Information til høre-hæmmede

Døvefilm Video har siden 1985 produceret fire programmer, der indeholder oplysninger om AIDS. Der er tale om indslag i de 50-90 minutter lange nyhedsresumeer, som produceres to gange om måneden.

I øjeblikket er følgende indslag produceret:

Program nr. 224, 1. april 1985:
Generel information om AIDS, indslag nr. 5.

Program nr. 238, 1. december 1985:
Opdateret, generel information. Indslag nr. 3.

Program nr. 255, 15. oktober 1986:
AIDS-tilfælde blandt døve. Indslag nr. 2. I programmet indgår en samtale med en mor til en døv, der er død af AIDS. Samtalen kan også forstås af hørende.

Program nr. 263, 1. marts 1987:
Oplysning om det at være antistof-positiv. I programmet indgår en samtale med en døv, der er antistof-positiv.

Videobånd kan lånes ved henvendelse til:

Døvefilm Video
Bryggervangen 11
2100 København Ø.
Tlf.: 01 20 10 55
Skrivetelefon: 01 20 11 41

AIDS NYT er udgivet af Sundhedsstyrelsen.
Redaktion: Lone de Neergaard (ansv.), Henning Jørgensen og Eva Hammershøj, AIDS-sekretariatet; Henrik Zoffmann, Statens Seruminstitut, Finn Trunk Black, Marselisborg Hospital, John Sørensen, Amtsrådsforeningen og Keld Ravn, Journalistgruppen ApS.
Grafisk tilrettelæggelse: Morten Jersild AS
Sats: HovSats A/S
Oplag: 18.000 eks.
ISSN 0902-5375

AIDS-linjer hele døgnet

Ud over de tre AIDS-linjer i København, Odense og Århus har indtil nu fire amter oprettet telefonlinjer, der informerer om AIDS, symptomer og smitteveje, og som iøvrigt fortæller, hvor man kan få yderligere oplysninger.

Storstrøms amt:	04 30 16 16
Bornholms amt:	03 95 82 70
Nordjyllands amt:	08 15 62 89
Sønderjyllands amt:	04 53 05 55